

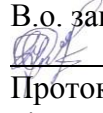
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми
 Ольга ДЕМЕНТЬЄВА
«26» серпня 2022 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. завідувача кафедри
 Ольга ДЕМЕНТЬЄВА
Протокол засідання кафедри
лісового та садово-паркового
господарства ХДАЕУ
від «26» серпня 2022 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НЕДЕРЕВНІ РЕСУРСИ ЛІСУ

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Лісове господарство

Спеціальність – 205 Лісове господарство

Галузь знань – 20 Агарні науки та продовольство

Херсон – 2022

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Недеревні ресурси лісу
Факультет	Рибного господарства та природокористування
Назва кафедри	Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Викладач	Лекційні заняття викладає: Семенюк Станіслав Кузьмич, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства. Лабораторні та практичні заняття викладає: Дворна Анна Володимирівна, асистент кафедри лісового та садово-паркового господарства.
Контактна інформація	semenyuk_stanislaw@ukr.net anna_dvorna@ukr.net kaf_lis@ukr.net
Графік консультацій	понеділок, середа 14.00 – 16.00 конференція Zoom https://us04web.zoom.us/j/9933944362?pwd=n2IbhADdr41rxSs7bNgvc9gwtpdbut.1 Ідентифікатор конференції: 9933944362 Код доступу:0808
Програма дисципліни	є
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна «Недеревні ресурси лісу» є однією з основних у підготовці майбутніх фахівців лісового господарства. Знання з дисципліни «Недеревні ресурси лісу» необхідні для формування теоретичних та практичних навичок у здобувачів вищої освіти щодо раціонального ведення лісового господарства при якому використання продукції лісу за винятком деревної повинно бути без будь-якої шкоди для лісу.
Інформаційний пакет дисципліни	URL. http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=926

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у здобувачів теоретичних знань, вмінь та навичок для заготівлі і перероблення лісових ягід, плодів, грибів, лікарських рослин та інших видів недеревної продукції лісу, що має важливе значення для збільшення виробництва високоякісної харчової та лікарської продукції і раціонального використання лісових ресурсів.
Завдання вивчення	В результаті вивчення курсу «Недеревні ресурси лісу» здобувачі набувають знання про: - види недеревної продукції лісу та їх сучасне значення для задоволення потреб населення і виробництва;

дисципліни	<ul style="list-style-type: none"> - основні види лікарських, технічних, харчових і кормових рослин та способи їх заготівлі; - класифікацію кормових угідь та шляхи підвищення їх продуктивності; - технологію заготівлі кормів із трав'яних рослин; - техніку збору дикорослих плодів, ягід і горіхів; - основи технологій сушіння, соління та інших видів перероблення грибів в умовах консервного цеху; - правила заготівлі, техніку збору та первинне перероблення лікарської сировини; - основи бджільництва, розвиток та сучасне значення для людини його продуктів; - шляхи зміцнення кормової бази бджільництва.
-------------------	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	<p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК-6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК-11. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК-12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК-3. Здатність використовувати знання й практичні для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання.</p> <p>ФК-4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.</p> <p>ФК-5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел передового виробничого досвіду.</p> <p>ФК-6. Здатність вибрати типове обладнання та інструменти для вирішення сформульованого завдання, а також оцінити економічну ефективність його виконання.</p> <p>ФК-10. Здатність організувати роботу малих колективів виконавців.</p> <p>ФК-11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів.</p> <p>ФК-12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	

ПРН	<p>ПРН-7. Застосовувати законодавчі акти, нормативно-довідкові матеріали, організаційно-управлінську документацію з організації та ведення лісового і мисливського господарства, знання з економіки та права для забезпечення ефективної виробничої діяльності.</p> <p>ПРН-9. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.</p> <p>ПРН-13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p>
------------	---

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2022-2023 н. р.
Семестр	шостий
Курс	третій
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента. ОК 24
Пререквізити	<p>Базовими дисциплінами для засвоєння «Недеревних ресурсів лісу» є «Дендрологія», «Ботаніка», «Ґрунтознавство», «Біологія», «Основи екології», «Лісознавство».</p> <p>Базові знання дисциплін розширюються і уточнюються згідно специфіки спеціальності «Лісове господарство». Теми, знання яких є первинними: «Предмет, завдання та історія розвитку недеревних ресурсів лісу в лісовому господарстві», «Біологічні основи підсочки», «Технологія підсочки сосни», «Підсочка хвойних дерев», «Підсочка листяних дерев», «Організація підсочки», «Вплив підсочки на ліс», «Лікарські недеревні ресурси лісу», «Технічні недеревні ресурси лісу», «Кормові недеревні ресурси лісу», «Харчові недеревні ресурси лісу», «Значення і способи заготівлі грибів в лісовому господарстві», «Штучне розведення грибів», «Значення і способи заготівлі ягід в лісовому господарстві», «Штучне розведення ягід», «Значення і способи заготівлі горіхів у лісовому господарстві», «Штучне розведення горіхів», «Лісове бджільництво», «Лісохімічні виробництва», «Підбір виду організації недеревних ресурсів лісу для окремих підприємств».</p>
Постреквізити	Знання з дисципліни «Недеревні ресурси лісу» є базовими для дисциплін «Лісівництво», «Декоративні рослини закритого ґрунту».

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	5 кредитів 150 год.
Лекції	40 год. лекцій
Практичні / Семінарські	16 год. практичних
Лабораторні	18 год. лабораторних

Самостійна робота	76 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	8 семестр – залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	-
Обладнання	інтерактивна дошка, плакати

8. Політика курсу

Загальні вимоги	<p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт тощо.</p> <p>Навчальний курс включає самостійну роботу здобувачів, яка може бути забезпечена бібліотечним фондом університету та кафедри. В умовах дистанційного навчання, передбачений більш високий ступінь самостійності здобувачів, відповідальності за набуті знання та самодисципліни.</p>
Політика щодо дедлайнів і перекладання	<p>Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати – 40% від загальної суми балів за конкретне заняття).</p> <p>Перекладання проходить в індивідуальному порядку на консультаціях, згідно графіку консультацій викладача (в разі дистанційного навчання можливо відпрацювання через електронні платформи).</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.</p>
Політика щодо виконання завдань	<p>Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни</p>
Академічна доброчесність	<p>Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.</p>

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістовий модуль 1. Лісові кормові угіддя та дикорослі плодово-ягідні рослини лісів України. Збір та заготівля грибів, лікарської сировини.							
За розкладом	Тема 1	Предмет, завдання та історія розвитку недеревних ресурсів лісу в лісовому господарстві.	2			2	8
За розкладом	Тема 2	Лікарські недеревні ресурси лісу.	2			2	8
За розкладом	Тема 3	Технічні недеревні ресурси лісу.	2	2		4	8
За розкладом	Тема 4	Кормові недеревні ресурси лісу.	2	2		4	8
За розкладом	Тема 5	Харчові недеревні ресурси лісу.	2		2	4	8
	ПК ЗМ 1	Письмова контрольна робота					8
За розкладом	Тема 6	Значення і способи заготівлі грибів в лісовому господарстві.	2		2	4	10
За розкладом	Тема 7	Штучне розведення грибів.	2	2		4	8
За розкладом	Тема 8	Значення і способи заготівлі горіхів у лісовому господарстві.	2		2	4	10
За розкладом	Тема 9	Штучне розведення горіхів.	2	2		4	8
За розкладом	Тема 10	Лісове бджільництво.	2		2	4	6
	ПК ЗМ 1	Письмова контрольна робота					10

Змістовий модуль 2. Біологічні основи підсочки та комплексне використання лісосировинних ресурсів							
За розкладом	Тема 11	Біологічні основи підсочки.	2	2		4	4
За розкладом	Тема 12	Технологія підсочки сосни.	2		2	4	4
За розкладом	Тема 13	Підсочка хвойних дерев.	2	2		4	4
За розкладом	Тема 14	Підсочка листяних дерев.	2		2	4	4
	ПК ЗМ 2	Письмова контрольна робота					6
За розкладом	Тема 15	Організація підсочки.	2		2	4	4
За розкладом	Тема 16	Вплив підсочки на ліс.	2	2		4	4
За розкладом	Тема 17	Підбір виду організації недеревних ресурсів лісу для окремих підприємств.	2	2		4	4
За розкладом	Тема 18	Мисливство.	2		2	4	5
За розкладом	Тема 19	Рибництво.	2	2		4	4
За розкладом	Тема 20	Комплексне використання лісосировинних ресурсів.	2			4	4
	ПК ЗМ 2	Письмова контрольна робота					4

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекцій використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний, пояснювально-спонукальний, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
Практичні /Семінарські	Практичні заняття передбачають усні доповіді студентів, бесіду, аналіз наочного матеріалу, екскурсії до парків, дендропарків та ботанічного саду.
Лабораторні	Під час лабораторних робіт використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснювально-ілюстративний,

T1, T2 ... T20 – теми змістових частин.

ПК ЗМ1 – Підсумковий контроль змістової частини

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> Недеревна продукція лісу. Рябчук В.П. Підручник. Львів: Світ, 1996. 312 с. Лікарські рослини: Енциклопедичний словник. К., 1989. 544 с. Лікарські рослини на присадибній ділянці. Мамчур Ф.І., Гладун Я.Д. К., 1989. - 136 с. Економіка комплексного використання і відтворення харчових ресурсів лісу Сенько Є.І., Фурдичко О.І. Львів Місіонер, 1996. 296 с. Дари лісу. Рябчук В.П. Львів, 1991, 165 с. Фітотерапія. Товстуха Е.С. К., 1990. 304 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> Народна медицина українців. Болтарович З.Є. К., 1990. 231 с. Подсочка леса. Егоренков М.А., Медников Ф.А. Минск: Наука, 1983. 203 с. Дикорастущие пищевые, технические и медоносные растения Украины Грисюк П.МК., 1989. 200 с. Від рослини до людини. Носаль І.М. К.: Наука, 1992. 606 с. Смолопродуктивність соснових насаджень в умовах України. Осадчук Л.С., Гриб В.М., Юськевич Т.В.

	<p>6. Монографія. К.: Наукова столиця, 2017. 364 с.</p> <p>7. Підсочка лісу та лісохімія. Навч. посібник. Київ: Інкос, 2012. 178 с.</p> <p>8. Підсочка лісу та лісохімія : практикум [для студ. вищ. навч. закл.]. Рябчук В. П., Осадчук Л.С., Юськевич Т.В. Львів: УкрДЛТУ, 2003. 110 с.</p> <p>9. Соки лиственных деревьев: получение и использование. Рябчук В.П. Львов, 1988. 152 с.</p> <p>10. Методика виявлення дикорастущих сырьевых ресурсов при лесоустройстве. М.:Лесн. промсть, 1987. 52 с.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>1. Лісовий кодекс України. – URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3852-12.</p> <p>2. Порядок справляння збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду. – URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1012-98-%D0%BF.</p> <p>3. Інструкція про механізм справляння збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду. URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0785-99.</p> <p>4. Українська Вікіпедія. [Електронний ресурс]. – URL. https://uk.wikipedia.org/wiki/.</p> <p>5. Державне агентство лісових ресурсів України. URL. http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/index.</p>